Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Sophie Bekkers
s.bekkers@nijmegen.nl
T 024 – 329 0629674057

Ons kenmerk
D230518264

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 4 juli 2023
Onderwerp Startnotitie toegankelijkheid fysiek domein

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over de startnotitie voor het beleid toegankelijkheid. In deze brief gaan we in op de aanleiding van de startnotitie en het vervolgproces.

Aanleiding
In januari is de evaluatie van het handboek Nijmegen toegankelijk in de raad besproken. Uit de evaluatie van het handboek Nijmegen toegankelijk kwamen naar voren dat, ondanks dat het beleid waarvoor het bedoeld is goed gaat, het niet dekt wat nodig is. Het beleid moet verbreed en verbeterd worden, in lijn met het actieprogramma inclusie.
Dit houdt in dat er in het beleid voor toegankelijkheid niet alleen gekeken moet worden naar de openbare ruimte, maar ook naar bouwen, wonen en gebiedsontwikkelingen.
Daarnaast zijn er twee moties aangenomen. De eerste motie (design for all, overal) vraagt het college om te onderzoeken welke richtlijnen er voor toegankelijkheid zijn en hoe deze zich tot elkaar verhouden. En om te kijken hoe en welke invloed de gemeente heeft en kan hebben bij complexe situaties zoals gebiedsontwikkelingen.
In de tweede motie (ontwerpen voor iedereen als leidend principe) spreekt de raad zich uit: *“Om ontwerpen voor iedereen, in de geest van het VN-verdrag Handicap, als leidend principe te stellen bij alles wat we als gemeente aanbesteden, herinrichten, ontwikkelen en bouwen in de openbare ruimte voor publiek gebruik.”*
Het VN-verdrag handicap (voluit: VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap) biedt de basis voor het actieprogramma inclusie en voor deze startnotitie. Dit verdrag is een internationaal mensenrechtenverdrag dat de rechten en waardigheid van personen met een handicap of beperking wil beschermen. De basisprincipes van het verdrag zijn toegankelijkheid, persoonlijke autonomie en volledige participatie. Met deze principes houden we rekening. Het doel van de principes en het verdrag is de positie van mensen met een beperking te verbeteren.
De motie “ontwerpen voor iedereen als leidend principe” is het uitgangspunt van de startnotitie die voor u ligt. Daarnaast gaan we in de startnotitie in op hoe we verder gaan met de verbeter- en verbredingspunten uit de evaluatie en de moties.

In de startnotitie wordt beschreven hoe we het proces rondom toegankelijkheid vervolgen. Voordat we concrete stappen kunnen nemen en concreet handvatten kunnen geven aan de moties hebben we eerst meer informatie nodig. Dit houdt in dat we nog niet precies weten wat de gevolgen zijn ten opzichte van andere belangen en de financiën. Daarnaast hebben andere disciplines ook handvatten nodig om het ontwerpen voor iedereen toe te passen. Het onderzoek dat de basis vormt voor de startnotitie geeft handvatten op de belangrijkste onderwerpen waaruit concretere stappen en aanbevelingen zullen volgen. Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat er aandacht is voor toegankelijkheid in de projecten die lopen. Dit is bijvoorbeeld goed te zien bij het stationsgebied, waar ervaringsdeskundigen worden gevraagd om hun input te geven. Ook geldt dit voor onder andere de groene corridor en Winkelsteeg.

Vervolgstappen

In de startnotitie beschrijven we de vervolgstappen voor het beleid van toegankelijkheid. De basis hiervoor is een onderzoek waarin we geïntegreerd kijken naar hoe iemand met een fysieke, visuele of auditieve beperking zich van a naar b kan bewegen. Uitgangspunt daarbij is dat zowel locatie a als bestemming b de mogelijkheid biedt tot zelfstandig bewegen en verblijven.

Het onderzoek bestaat uit diverse onderdelen. Elk onderdeel omvat een technische component en een maatschappelijke kant. De technische component gaat over de richtlijnen en hoe deze uit te voeren. De maatschappelijke kant gaat over de ervaringen van verschillende stakeholders. Op hoofdlijnen levert het onderzoek het volgende op:

- Een vergelijking van de verschillende richtlijnen. Per richtlijn wordt gekeken naar wat de maatregelen zijn en voor welke groep ze toegankelijkheid bieden. Dit levert een overzicht op.
- In interviews en werksessies met vakinhoudelijke experts worden knelpunten uit de evaluatie besproken. Ook zijn er gesprekken met ervaringsdeskundigen en belangenvertegenwoordigers.
- Een analyse van de stad aan de hand van buurtprofielen. Deze buurtprofielen worden daarna in de praktijk getoetst met ervaringsdeskundigen. Hieruit komt een overzicht van de toegankelijkheid van Nijmegen.
- Een top 15 van plekken in de stad waarvan we vinden dat deze verbeterd moeten worden. Deze plekken worden uitgewerkt aan de hand van verschillende kwaliteitsniveaus en worden bezocht met ervaringsdeskundigen.

Uit het onderzoek komt een rapport waarin de uitkomsten van bovenstaande onderdelen beschreven staan. Daardoor hebben we een beter beeld van de toegankelijkheid van de stad en wat plekken zijn waar we ons op moeten richten.

Afbakening

We kijken in het beleid van toegankelijkheid voornamelijk naar de openbare ruimte en gebiedsontwikkelingen. Bij de richtlijnen kijken we ook naar gebouwen.

We richten ons op mensen met een visuele, auditieve of fysieke beperking. Dit is echter ook van invloed op ouderen, ouders met kinderen, etc.

Planning
Uit dit onderzoek komt een rapport waarin de verschillende richtlijnen beschreven staan, we een beeld krijgen van de toegankelijkheid van de stad, de 15 plekken beschreven staan die verbeterd kunnen worden en waarin het participatieproces beschreven staat. Op basis van de uitkomsten van het rapport komen we terug bij het college en de raad met aanbevelingen en het vervolgproces. Begin 2024 zullen we terugkomen bij de raad. Dan gaan we in op de richtlijnen en welke te hanteren, de invloed die de gemeente heeft en de toegankelijkheid van de stad. Ook zullen we dan ingaan op de top 15 en het concreet uitwerken en aanpassen van deze plannen. Tot slot gaan we in op gebiedsontwikkelingen ten opzichte van toegankelijkheid.

De planning kan gedurende het proces veranderen. Dit heeft mede te maken met de onvoorspelbaarheid van het onderzoek, bijvoorbeeld omdat we afhankelijk zijn van de beschikbaarheid van ervaringsdeskundigen. Ook kan de focus van het onderzoek aangescherpt worden, als blijkt dat de ervaringen in de praktijk hierom vragen. Dat moet gedurende het proces blijken.

Concluderend
Met deze brief hebben we u geïnformeerd over de startnotitie voor het beleid op toegankelijkheid. We hebben beschreven waar we de komende maanden aan werken en wanneer we bij u terugkomen met de uitkomsten en het vervolg.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester